

Dyrektywa 2019/904 Single Use Plastics (SUP)

została przyjęta 5 czerwca 2019 roku przez Parlament Europejski oraz Radę Unii Europejskiej. Jest to akt prawny wiążący dla wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej, w tym także dla Polski.

Pełna treść Dyrektywy: <https://tiny.pl/rl4rf>

JAKIE SĄ CELE I ZAKRES DYREKTYWY?**Dyrektywa ma dwa zasadnicze cele:**

- 1 Zapobieganie i zmniejszanie negatywnego wpływu niektórych jednorazowych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko;
- 2 Wspomaganie przejścia do gospodarki o obiegu zamkniętym.

Zakres dyrektywy

Grupy produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienione w treści Dyrektywy – konkretne działania (zakazy, ograniczenia, obowiązek oznakowania) dotyczą jedynie wskazanych grup produktów, nie wszystkich produktów z tworzyw sztucznych.

OD KIEDY OBOWIĄZUJE DYREKTYWA SUP?

3.07

Państwa członkowskie mają obowiązek wprowadzenia do przepisów krajowych zapisów Dyrektywy do dnia **3 lipca 2021.**

JAK WYGLĄDA SYTUACJA W POLSCE?

Aktualnie w Polsce trwają prace nad przygotowaniem rozwiązań prawnych zapewniających realizację postanowień Dyrektywy w kraju. Choć wiąże nas data 3 lipca 2021, jako termin przyjęcia stosownych krajowych aktów prawnych, to na podstawie aktualnego tempa prac trudno ze 100% pewnością wskazać dokładny termin wprowadzenia przepisów Dyrektywy SUP w Polsce.

Polski Związek Przetwórców Tworzyw Sztucznych dokłada wszelkich starań, aby być aktywnym uczestnikiem działań podejmowanych podczas prac nad polskim aktem prawnym wdrażającym Dyrektywę SUP. Informujemy na bieżąco o wszystkich znanych nam informacjach dotyczących wdrażania Dyrektywy SUP w Polsce.



DEFINICJA PRODUKTU WEDŁUG DYREKTYWY



Jest to jednorazowy produkt w całości lub częściowo wykonany z tworzyw sztucznych, który nie zakłada możliwości wprowadzenia go do obrotu w sposób, który pozwalałby na jego wielokrotną rotację poprzez zwrócenie go producentowi w celu ponownego napełnienia lub ponownego użycia do tego samego celu. Produkty wymienione w Dyrektywie wykonane ze wszystkich tworzyw biopochodnych oraz tworzyw biodegradowalnych są objęte Dyrektywą.

ZAKAZ WPROWADZANIA NA RYNEK UE – ART. 5 SUP

- Zakaz dotyczy **wyłącznie** produktów wymienionych poniżej;
- zakaz dotyczy także poniższych produktów z tworzyw oksydegradowalnych.

SZTUĆCE, TALERZE, MIESZADEŁKA, PAŁECZKI, SŁOMKI

Sztućce, talerze, słomki, pałeczki i mieszadełka jednorazowe wykonane z:

- każdego innego plastiku niż polimer naturalny,
- materiałów biodegradowalnych (PLA) i biopochodnych.

Sztućce, talerze, słomki, pałeczki i mieszadełka jednorazowe wykonane z:

- polimeru naturalnego*,
- wyłącznie z surowców naturalnych (np. drewno, papier).

Sztućce, talerze, słomki i mieszadełka wielorazowe wykonane z dowolnego materiału.

POJEMNIKI NA ŻYWNÓŚĆ "NA WYNOS"

Pojemniki na żywność "na wynos" ze spienionego polistyrenu (wyłącznie **EPS**)

Pojemniki na żywność "na wynos" z innych materiałów, w tym stosowane obecnie menu boxy z **XPS**

PATYCZKI KOSMETYCZNE, PATYCZKI DO BALONÓW

Patyczki wykonane z każdego innego plastiku niż polimer naturalny

Patyczki z polimeru naturalnego lub surowców naturalnych

*Aktualnie na rynku nie ma dostępnego polimeru naturalnego, który mógłby być wykorzystany do produkcji sztućców, talerzy, pałeczek, słomek i mieszadełek (z powodów technologicznych).

ZABRONIONE

DOZWOLONE

Termin realizacji:

 lipiec
2021

Oznaczenia na opakowaniu lub produkcie – art. 7 SUP:



Kubki na napoje,
szklane i kieliszki

Wilgotne chusteczki
oczyszczające

Filtry produktów
tytoniowych

Artykuły higieniczne
(podpaski, tampony etc.)

- Produkty będą musiały posiadać oznaczenie o wykonaniu częściowo lub w pełni z plastiku.

Termin realizacji:

 lipiec
2021

Wymagania produktowe – art. 6 SUP:

- Obowiązek przytwierdzania nakrętek lub wieczek do pojemników napojowych z tworzyw sztucznych (o pojemności do 3 litrów).

Termin realizacji:

2024



PRODUCENT WEDŁUG DYREKTYWY



- Osoba fizyczna lub prawna;
- Ma siedzibę lub miejsce zamieszkania w UE (bądź w państwie trzecim w przypadku sprzedaży bezpośredniej – umowy na odległość);
- Zawodowo produkuje, napełnia, sprzedaje lub wywozi i wprowadza do obrotu w państwie UE produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych lub sieci rybackie zawierające plastik;
- Zawodowo zajmuje się w innym państwie członkowskim sprzedażą bezpośrednią produktów z tworzyw sztucznych (w tym sieci rybackich zawierających plastik) prywatnym gospodarstwom domowym lub innym użytkownikom za pomocą umów zawartych na odległość.

ROZSZERZONA ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRODUCENTA – ART. 8 SUP



Odpowiedzialność finansowa i organizacyjna producenta za odpady opakowaniowe i produkty objęte dyrektywą SUP oraz odpowiedzialność za zwiększenie ich przydatności do recyklingu.

Obejmuje producentów:



Wcześniej tylko do etapu konsumpcji.



Producent ponosi koszty:

- Zbiórki, transportu i przetwarzania odpadów;
- Podnoszenia świadomości konsumentów.

Termin realizacji:



lipiec
2021

INNE OBOWIĄZKI

Podnoszenie świadomości konsumentów:





Czy będę mógł wyprzedawać moje stany magazynowe po wejściu w życie zakazu?

Dystrybutorzy (hurtownicy, detaliści) będą mogli wyprzedawać stany magazynowe. Art. 5 Dyrektywy SUP jednoznacznie wskazuje, że wraz z implementacją Dyrektywy zakazane będzie "wprowadzanie do obrotu" wymienionych produktów z tworzyw sztucznych. Przez termin "wprowadzenie do obrotu" należy rozumieć pierwsze wejście produktu na rynek UE – działanie to jest zarezerwowane dla producenta lub importera. Nie dotyczy relacji dystrybutor – dystrybutor oraz dystrybutor – użytkownik.



Jakie produkty zostaną wycofane z rynku?

Wycofane z rynku zostaną wszystkie produkty wskazane w sekcji "Zakaz wprowadzania na rynek" niniejszej broszury. Wszystkie pozostałe produkty z tworzyw sztucznych pozostają na rynku, w tym opakowania do: ciast, sałat i sałatek, zgrzewu oraz sektora gastronomii (wytworzone z: PS, OPS, XPS, PET, R-PET, PP oraz XPP).



Jak Dyrektywa definiuje "tworzywo sztuczne"?

"Tworzywo sztuczne" oznacza materiał składający się z polimeru (innego niż naturalny), do którego mogły zostać dodane dodatki lub inne substancje i który może funkcjonować jako główny składnik strukturalny końcowych produktów.



Jakie tworzywa zostaną wycofane z rynku?

Dyrektywa określa grupy produktów, które będą objęte ograniczeniem wprowadzania na rynek, w większości przypadków bez odwoływania się do konkretnych tworzyw. Oto co wiemy na ten moment:

- Pojemniki na wnos z EPS nie będą mogły być wprowadzane na rynek w UE, w przeciwieństwie do ich odpowiedników, czyli np. z XPS, PP lub PET;
- Jednorazowe talerze, miski oraz sztućce są uznawane za wykonane z tworzywa sztucznego – o ile nie są wykonane z polimerów naturalnych;
- Talerze czy miski papierowe, które są laminowane warstwą tworzywa będą wycofane z rynku;
- Wszystkie materiały, które nie występują naturalnie w środowisku w niezmodyfikowanej wersji traktowane są jak tworzywa sztuczne (w tym tworzywa biopochodne np. PLA);
- Produkty wykonane z surowców naturalnych (np. papier, otręby) z dodatkiem PLA również podlegają działaniu Dyrektywy;
- **Talerze wielorazowe, a także wykonane z surowców naturalnych bez dodatku plastiku pozostają na rynku;**
- **Opakowania z surowca PET, PP, PS oraz XPS pozostają w sprzedaży.**



Jakie tworzywa będzie można stosować w dalszym ciągu?

Możliwości dalszego stosowania tworzyw są w dużej mierze uzależnione od konkretnych grup produktowych i przepisów Dyrektywy. Na przykład – zakazane zostają wszystkie pojemniki na wynos wykonane z EPS, ale dozwolone będzie ich wykonanie z innych materiałów (np. XPS, XPP i inne). Sztućce, talerze i mieszadła jednorazowe będą mogły być wykonane tylko i wyłącznie z polimerów naturalnych. Dzisiaj jednak nie ma na rynku dostępnego polimeru naturalnego, z którego można by je wykonać. Produkty wymienione w Dyrektywie SUP będą mogły być wykonane także z surowców niezawierających plastiku – drewna, papieru, trzciny.



Czy na produkty z tworzyw sztucznych będzie nałożony podatek?

Wiceminister finansów Piotr Patkowski w sprawie tzw. "plastic levy" zadeklarował, że utworzenie nowej kategorii dochodów budżetu UE nie oznacza wprowadzenia unijnego podatku od plastiku oraz nałożenia bezpośrednio na konsumentów lub producentów plastiku nowych obowiązków lub obciążeń fiskalnych.



Do kiedy będę mógł sprzedawać wycofane produkty? Kiedy zakaz sprzedaży wchodzi w życie?

Dyrektywa zobowiązuje Państwa Członkowskie do implementacji jej założeń do 3.07.2021, jednak w wielu krajach, w tym również w Polsce, nie powstały jeszcze żadne ostateczne akty prawne, które określają termin wprowadzenia zakazów. Cały czas możliwe będzie wyprzedawanie stanów magazynowych.



Polski Związek Przetwórców Tworzyw Sztucznych na bieżąco monitoruje postępy legislacyjne związane z Dyrektywą SUP w Polsce, a także informuje o najnowszych ustaleniach w tym zakresie.

Więcej informacji oraz aktualności znajduje się na stronie internetowej www.pzpts.pl

